

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 20. De Feudis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Sic quoque alia res Ecclesiastica cum aliis item Ecclesiasticis permutari possunt, etiam addito pretio, ad æqualitatem fructuum & reddituum compensandam, *d. c. Ad quasiones in fine*

Quia verò permutatio species est alienationis, ideo in permutatione rerum Ecclesiæ eadem solemnitates requiruntur, quæ in earumdem alienatione: & ubi alienatio permittitur, à fortiori permitti debet permutatio, modò ratio, cur alienatio permittitur, ad permutationem adaptari possit, *c. 1. 2. 3. & 4. h. t.*

4. Dixi autè, spiritualium cum spiritualibus & beneficiorum cum beneficiis permutationem fieri posse auctoritate Superioris; quia licet beneficiari de suorum beneficiorum permutatione faciendâ agere & tractare valeant, tamen permutationem ipsam privata auctoritate facere aut concludere nequeunt, quia talis permutatio semper labem continet simoniæ; & proinde uterque suo beneficio permutato privari potest, *d. c. Quasium, & c. Cum olim hoc tit.*

Neque obstat, quòd, Cum beneficium datur pro beneficio, detur aliquid spirituale pro spirituali, quòd dictum est esse licitum, *d. c. Ad quasiones*; tunc verò simoniam contrahi, cum spirituale datur pro aliquo temporali, *c. ult. hoc tit.* Nam is, qui ex pacto beneficium suum permutat cum alio beneficio, ideo incurrit simoniam, quia pro re spirituali, ut pro beneficio, dat aliud beneficium, spirituale quidem, sed habens aliquod admixtum temporale, scilicet fructus: quo casu etiam contrahi simoniam constat, *c. Prætoræ sup. De transact.* Neque in permutatione beneficiorum inter se dici potest, quòd in *d. c. Ad quasiones* rescriptit Pont. de permutatione duarum Parochialium Ecclesiarum inter se, attributis utrimque possessionibus, suppleto pretio pro minus valentibus, quia ibi duo incuntur contractus permutationis, qui inter se nullo modo miscentur. Verùm cum beneficium datur pro beneficio, unica inquit permutatio, scilicet beneficii ad beneficium, non duæ permutationes, nempe una officii & ministerii Ecclesiastici, eum alio officio ac ministerio, & altera Fructuum unius beneficii ad fructus alterius Fructus enim beneficii Ecclesiastici se habent ad beneficium, ut accessorium ad principale, adeò ut à beneficio separari non possit,

5. Ad beneficiorum verò permutationem plura requiruntur. Primum, ut uterque permutantium jus habeat in beneficio, quòd permutat, *c. Cum univrsorum 8. in verbis, præbendarum suarum hoc tit. l. 1. D. eod.* Adeò ut alter, qui beneficium suum resignavit, ex causâ permutationis, possit sine nova collatione ad illud redire, *d. c. Cum univrsorum, c. Si beneficia De præbend. in 6.* Secundò requiritur, ut beneficia utrimque resignentur in manibus Superioris; & ut utrimque ex causâ permutationis resignatum & vacans alteri alterius beneficii conferat: alioquin si conferat alicui tercio, collatio est nulla, *c. unico hoc tit. in 6.* etiam si is tercius habet expectativam ad primum beneficium vacans, quia beneficia ex causâ permutationis resignata, non simpliciter resignata sunt, nec vacant, sed sub ea conditione dumtaxat, ut alter alterius beneficium consequatur, *d. c. unico.*

6. Nec obstat, quòd resignatio beneficii debeat esse pura, absque ulla conditione vel pacto, *d. c. Quasium*; quia hoc verum est, quando admitteretur conditio, modus vel pactum ab ipsis resignantibus, citra auctoritatem Superioris: & ubi conditio non admittitur à Jure, ut fit in permutatione, *Clemenz. unica eod. tit.* Quòd si resignatione ab una parte facta, alter nolit ex sua parte eam adimplere, prior ad beneficium suum redidit, *d. c. Univrsorum.* Utrimque factâ resignatione, si unus nolit alterius beneficium habere, alter utrumque obrinebit.

TITULUS XX.

De Feudis,

§. I.

Quid sit Feudum.

1. Contractum feudalem esse nominatum.
2. Definitio Feudi.
3. In quo contractus feudalis ab emphyteusi differat.

Sunt qui ad contractus innominatos referant contractum feudalem, quia à jure scripto proprium nomen non habet: imò si proflu,

proffus incognitus. * 1. Verius tamen & communius obtinuit, esse nominatum: quia tamen si à jure seripio non habeat nomen, habet tamen à consuetudine, nempe hoc, Feudum. Quod licet sequentius ita sumatur, pro ut significat rem ipsam, quæ in feudum conceditur: tamen quandoque etiam sumitur, ut ipsam contractum designet feudalem, seu pro ipso contractu feudali.

2. Atque hoc pacto sumptum nomen Feudi definiti potest, quod sit benevola & libera rei immobilis vel æquivalentis concessio, cum translatione utilis domini, retenta proprietate seu directo dominio, sub onere fidelitatis, & obsequii personalis exhibendi.

Dicitur, benevola & libera concessio: ut distinguatur à Locatione & Emphyteusi, in quibus utriusque conceditur, sed propter pensionem & annuum canonem. In puro autem Feudo non solvitur pensio vel canon, sed obsequium tantum personale exhibetur. Quod si aliquando in Feudo aliquid solvatur in recognitionem directi domini, ex ea parte declinat ad naturam emphyteusis, & deficit à natura Feudi.

Dicitur, rei immobilis; quia res mobilis in feudum dari nequit, *Tit. 1. lib. 2. De usibus Feudorum*. Nomine autem Rei continetur non solum res soli seu fundi, sed quicquid solo seu fundo coheret, ut ædificia, vineæ, arbores in superficie soli constitutæ, item ea, quæ immobilibus comparantur, ut servitutes: nam & in his quasi possessionem & quasi dominium esse dicimus, *l. Servitutes D. De servit. urban. prædiorum. l. Possessores 12. Cod. De fundus patrimon. lib. 1.* Item annui redditus, qui ex aliqua re immobili debentur, vel saltem ex perpetua aliqua negotiatione, ut cum de cella vinaria feudum conceditur, *cap. 1. §. sciendum de feudi cognit.* Si quis autem ignorans rem alienam, aut alteri obligatam, in feudum acceperit, potest agere, ut alia res ejusdem bonitatis & æstimationis sibi detur in feudum, cum prima evicta: secus, si sciens: nisi speciali pacto sibi prospexerit, *c. 1. Tit. de investitura dare aliena lib. 2.*

Dixi, sic ut in eum transferatur utile dominium: ut distinguatur ab usufructu simplici, qui jure servitutis debetur, & quo non transfertur utile dominium; estque servitus personalis, quæ morte usufructuarii extinguitur

cum interim Feudum transeat ad hæredes masculos, imo etiam ad fœminas, si de his nominatim sit dictum. Quia vero in Feudo transfertur dominium utile, ideo res alienari prohibita in feudum novum dari nequit, *c. 1. Tit. Per quos fiat investitura lib. 2.*

Additum est, sub onere fidelitatis, &c. quia si res aliqua in feudum detur, ea lege, ut nihil servitii præstetur domino, erit improprie Feudum, quod Francum; id est: liberum appellant. Tenetur autem Vasallus domino directo non solum fidelitatem promittere, sed & jurare: de quo juramento vide *Tit. De nova forma fidelitatis lib. 2.* Illud tamen de substantia feudi non est quia remitti potest, *Tit. 3. Per quos fiat investitura §. nulla lib. 2.*

3. Differt insuper contractus feudalis ab emphyteusi in eo, quod, orta inter aliquos controversia de feudo, de ea dominus cognoscat: non autem in emphyteusi. Præterea Vasallus seu feudatarius non potest sine consensu domini feudum oppignorare; emphyteuta vero potest fundum emphyteuticum. Similiter feudatarius non potest alteri feudum absque consensu domini dare, quia manet domino obligatus, nec potest alium in suum locum subrogare, emphyteuta potest jus suum alteri cedere, quia non ipse, sed res emphyteutica est domino obligata. In Feudo fœmina non succedit, nisi sit fœmineum, aut nisi id expresse actum sit, quia nequit personale obsequium æquæ ac vir præstare: at vero tem in emphyteusi accipere potest, quia æquæ ac vir rem meliorare potest, qui est finis emphyteusis. Feudatarius non cogitur domino obsequium præstare, nisi illo petente: emphyteuta vero tenetur constituto tempore pensionem solvere. Feudatarius denique potest se abdicare feudo, sine voluntate domini: non item emphyteuta emphyteusi.

§. II.

Quis in feudum dare; & quatenus alienari possit,

1. Dare potest quilibet laicum, verum suum liber dominus.
2. Clericus quousi bona Ecclesiastica non item.
3. Excep-

3. Exceptio triplex.

4. Vasallus sine consensu domini feudum alienare nequit.

5. Quid juris de eo sit in Brabantia ac Flandria.

1. **C**oncessio feudi unicuique laico, qui liberam rerum suarum administratiōem habet, permittitur etiam feminæ, c. 1. *Per quos fiat investitura*, & arg. l. *In re mandata* Cod. *Mandati*. Quamquam non desint, qui rusticis & plebeis eam negent, Fachin. 7. *Contravers. cap.* 84. aliis tamen id affirmantibus.

2. Ecclesiastico verò infra summum Pontificem, sine ejus auctoritate, quoad bona Ecclesiastica, non ita permittitur dare in feudum, c. *unico de rebus Ecclesie non alienari in Extravag. commun. c. Per tuas inf. De donationibus c. 2. sup. De locato*: licet Abbas, Abbatissa, & Præpositus id facere potuerint; ut patet ex *Tr. 6. l. 1. Feud.* Ratio est, quia in feudum datio est alienatio; imò datio quædam, quæ facta à Prælato, in præjudicium Ecclesiæ, est ipso jure nulla. Adeoque Pius IV. excommunicavit omnes persuasores & mediatores infeudationis honorum Ecclesiasticorum 4. Kal. Aprilis 1566. apud Petr. Matthæum 7. *Decretal. lib. 1. tit. 1. c. 6.* Et proinde non possit hodie Episcopus jus decimarum dare in feudum, ut colligitur ex *c. Prohibemus inf. de decimis*: ubi etiam prohibetur, ne laici decimas, quas ante Concilium Lateranense habuerunt, transferant in alios laicos.

3. Excipiuntur tamen certi casus. Nam Prælati Ecclesiæ, res in feudum dari solitas, si morte Vasalli vel aliter ad Ecclesiam redierint, priusquam factæ sint de mensa Ecclesiæ, potest iterum alteri in feudum dare, si modò id ex Ecclesiæ utilitate esse arbitretur, c. 2. *h. t.* etiamsi jurasset, res Ecclesiæ de novo non daturum in feudum, in consilio Romano Pontificis: quia illud juramentum intelligi debet de iis rebus, quæ antea non sunt solite in feudum dari.

Secundò, si illicitè à Vasallo alienatum fuerit feudum, & sic ipso jure amissum, potest Prælati idem alteri dare, etiam filio vel consanguineo ejusdem Vasalli.

Tertio, Feudum Ecclesiæ ita alienatum, ut facile recuperari non possit, potest alicui laico potentiori concedi, qui illud recuperet & ab Ecclesia recognoscat.

Quin autem Clericus in propriis bonis, id est quæ non intuitu Ecclesiæ acquisivit, possit feudum constituere, non est dubitandum, c. 1. *in princ. de Clerico qui investituram* &c. cum hæc bona nihil à laicorum bonis distent, c. *Quia nos, c. Relatum inf. de testamentis.*

4. Non potest autem Vasallus feudum sine consensu domini alienare vel oppignorare; & si id fecerit, feudum amittit: sicut & qui feudum domino negat. Cum consensu verò domini potest illud alienare, vel etiam pignori dare, tam directo domino, quam extraneo, c. 4. *hoc t.* Quòd si directo domino pignori det, dominus abstinendo à vasalli servitio, fructus ex feudo perceptos non tenetur computare in sortem, id est non deducit eos de principali debito, quia scilicet eos percipit pro fidelitate & servitio, ad quod obligatus est Vasallus, d. c. 1. Licet alias regulariter creditur fructus ex pignore perceptos computari in sortem.

5. In Brabantia potest quis ex indulto Principali feudum, cui liberis, testamento relinquere, vel alias inter vivos alienare. In Flandria vero non nisi jurata coram feudilibus necessitate, quòd scilicet non possit juxta suam qualitatem se exhibere, nisi feudo vendito. Ut proinde allodialia, si quæ habeat, præcedere debeant: ad eò usque vere necessitas non fuisse probetur, alienatio debeat declarari nulla, prout in Parlamento Mechliniensi anno 1617. factum fuisse testatur Zypæus *De iure Pontif. novo lib. 3. hoc tit.* ubi subiungit, existere quandam Ordinationem Comitris Flandriæ Ludovici, innovatam per Philippum Bonum 27. Augusti 1460. ne feuda alienentur sine indulto Principis, neve pro debitis subhærentur, nec à proximo agnato haberi possint, etiam quæ sunt ex providentia majorum, nisi si hæres fuerit. Quòd si possideat feudum nobile, quod servitium personale debeat, monasterium ingrediatur, illud statim amittit, c. *unico de Vasallo milite qui bellica arma deposuit.* Alodia vero venerabile domum sequuntur, si ea bonorum sit capax, *Novella 76. c. 123. c. 38.* Si vero feudum fuerit nõ nobile, nec servitium personale debeat, retinet usufructum ad vitam naturalem,

& postea transmittit ad proximum agnatum, ita Zyp. d. loco ex Alvaro-
to & DD. in d. c. unico de va-
sallo milite.

TITU.

TITULUS XXI.

De Pignoribus & aliis Cautionibus.

S. I.

Quid sit Pignus, & quotuplex.

1. Cautio multiplex est.
2. 3. Pignus & Hypothecam sapius confundi, ac tripliciter usurpavi.
4. 5. Contrahi pignus vel expresse vel tacite.
6. Pignus aliud Prætorium, aliud iudiciale.
7. De hypotheca obligatione ex moribus hodiernis.

Sequitur nunc de his, quæ contractibus perfectis, tam nominatis quam inopinatis, ad eorum maiorem securitatem adhiberi solent, cuiusmodi sunt, simplex promissio, & Juramentum seu juratoria cautio de solvendo vel adimplendo debito: item Pignus & Fidejussio; & quidem nominatim de duobus posterioribus, ac primo loco de Pignoribus, quia plus cautionis est in re, cujus accessione contrahitur pignus, quàm in persona, cujus accessione contrahitur fidejussio, *l. Plus cautionis 5. D. de regulis juris*

1. Inscríbítur autem Tit. De pignoribus & aliis cautionibus; quia præter pignus multiplex est cautio. Nam cum cautio significet securitatem, qua quis redditur securus de eo, quod sibi promittitur vel debetur, & hoc multipliciter contingere solet, fit, ut multiplex quoque resultet cautio; alia simplex, quæ fit sola promissione: alia juratoria, qua quis promittit se daturum vel facturum aliquid præstato jurjurando, alia fidejussoria, quæ fit datis fidejussoribus: alia hypothecaria, quæ fit cum hypotheca: & sic de aliis. Pontifex tamen hic ferè agit de pignoribus tantùm, non etiam de aliis cautionibus in particulari.

2. Et si verò nomina hæc Pignus & Hypotheca sic distinguantur, ut Pignus proprie dicatur rei mobilis, inspecta etiam notione nominis, quia pugno id est de manu in manum traditur: Hypotheca verò rei immobilis, & non tra-

ditæ, quæque nuda conventionione contrahitur, *§. Item Serziana Instit. de actionibus, l. Si rem §. propriè D. de pign. action. tamen sæpius confunduntur, **. Et utrumque tripliciter usurpatur: Primo, pro ipsa re, mobili vel immobili, creditori in securitatem debiti obligata: Secundo, pro ipso contractu seu conventionione, qua pignus vel hypotheca contrahitur. Tertio pro obligatione seu jure, quod ex contractu in re nascitur, quoque creditor nominæ ejus, quod sibi debetur, rem obligatam tenet.

Secundo modo sumptum definiti potest, quod sit contractus, juris gentium, nominatus, bonæ fidei, quo creditori in re alicujus constituitur, ut debitum ei sit tanto tutius.

4. Contrahitur autem pignus vel Expresse, vel Tacite, Expresse iterum dupliciter, vel mutua partium conventionione, quo casu non est opus præsentia vel traditione rei, *l. 1. D. De pign. act.* Vel citra conventionem: idque vel jussu testatoris, volentis rem aliquam creditori suo esse pignori: vel decreto Iudicis aut Magistratus, per missionem in possessionem & detentionem rei. Et hoc vel est Prætorium, vel Judiciale.

5. Prætorium dicitur, quando Judex ex primo decreto, nulla præcedente sententia, mittit creditorem in possessionem rei. Judiciale, quando ex sententia præcedente vel rejudicata mittit agentem ex primo decreto. Ita distingui, convincunt diversi Tituli Codicis, *De Prætorio pignore, §. Si in causa judicati pignus captum sit.* Alioquin utrumque largo modo dici potest Judiciale, eo quod à Judice detur: vel etiam Prætorium, ut colligitur ex *l. 1. & 2. Cod. De Prætorio pignore, §. l. Non mirum D. de pign. act.*

6. Tacite contrahitur pignus, quando ex vi & dispositione legis vel statuti introducitur. Hoc pacto omnia bona debitoris: Fiscis vel Principis, ratione sive contractus sive tribuet sunt ipsi tacite oppignorata. Excepto minori, qui si aliquid emerit à fisco, sola res emptæ manet obligata pro pretio. Similiter bona tutoris, curatoris, administratoris Ecclesiæ, civitatis, sunt tacite obligata pupillo, minori, Ecclesiæ, civitati, pro administratione. Item bona mariti, uxori pro dote restituenda, *Ex litteris, §. h. t. bona item patris, filio pro administratione bonorum adventitiorum filii: bona defuncti, legatario pro legato: emptum pecunia pupilli,*

Q 9

ipsum